

خودنمایی پارچه‌های نازک به نام لباس اجتماعی بانوان همدانی

سپهرغرب، گروه ریحانه‌آفرینش – طاهره ترابی‌مهوش: اگر سری به بازار لباس‌های اجتماعی زنان همدان در رینگ مرکزی همدان بزنید خواهید دید که آنچه عرضه می‌شود بیشتر به‌منابه پرده توری است که به‌عنوان عبایی بر تن زنان همدانی خودنمایی می‌کند.

لباس اجتماعی، مجموعه لباس‌هایی است که فرد در فضای غیر خصوصی و خانوادگی، در اجتماعات انسانی اعم از فضاهای رسمی و اداری، علمی و آموزشی، مذهبی، تفریحی، بازارها، مهمانی‌ها و فضاهای تردد در شهرها و روستاها، مورد استفاده قرار می‌دهد. در انتخاب این لباس، ویژگی‌های مهمی با توجه به فرهنگ و باورها و سبک زندگی افراد، نقش تعیین‌کننده دارد، در سبک زندگی اسلامی– ایرانی که می‌توان آن را طرز زندگی ایرانیان بر محور دستورات و فرهنگ اسلامی و ایرانی تعریف کرد، ویژگی‌های مهمی برای لباس اجتماعی در زمینه تنوع و کاربردهای آن توصیف شده است، ازجمله آن می‌توان به تنوع لباس بر پایه تنوع فضاهای مورد استفاده، تنوع کاربردها، مفهومی بودن و هویت‌مدار بودن لباس در فرهنگ اسلامی، اشاره کرد اما امروز اگر سری به بازار همدان و رسته پوشاک زنانه بزنید شرایط به گونه ی رقم خورده به‌نحوی‌که طی چند سال اخیر واحدهای صنفی فعال در عرصه عرضه پوشاک اجتماعی زنانه مملو از لباس‌های نامتعارف است که با هیچ‌یک از ارکان عنوان‌شده در ساختار جامعه ایرانی اسلامی همخوانی ندارد.

در واقع یکی از معضلاتی که با هجمه‌های جدید فرهنگی در بستر فضای مجازی گریبان جامعه را گرفته ترویج پوشش‌های نامناسب در بین بانوان است.

پوشش‌هایی که در روزهای گرم فصل تابستان به بهانه گرمای هوا و در فصل سرد بنابر تبلیغات افسارگسیخته بی‌مالاتی، شکل خاصی به خود می‌گیرند و از یک الگوی خاص پیروی می‌کنند. درواقع این روزها شاهد فروش و عرضه پوشاک در جامعه هستیم که در مغایرت کامل با شئون جامعه اسلامی و حتی ایرانی هستند، به‌طوری‌که گاهی این البسه پشت وپنیرین مغازه‌ها به‌اندازه‌ای نامتعارف و ناپسند است که توجه هر عابری را جلب می‌کند. جالب‌تر اینکه به‌نظر می‌رسد در طراحی برخی لباس‌های اجتماعی همه نکات از

قبیل جنس، رنگ، ضخامت پارچه، مدل لباس و غیره جهت بی‌حجاب بودن لباس مورد توجه قرار گرفته و این قبیل لباس‌ها به‌راحتی و تعداد بیشتری نسبت به لباس‌های متعارف در بازار به فروش می‌رسند.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برای آگاهی از سلیقه و خواست مردم به چند فروشگاه مانتهای زنانه در سطح شهر مراجعه کردم و با فروشندگان و خریداران گفت‌وگویی انجام دادم. آنچه در فروشگاه‌های عرضه پوشاک اجتماعی زنانه توجه را جلب می‌کرد تعداد زیاد مانتهای بدون دکمه و جلو باز یا طرح‌های نامتعارف بود و جالب‌تر اینکه این قبیل مانتهوها در اکثر مغازه‌ها از مانتوفروشی‌های پیاده‌راه بوعلی گرفته تا پاساژ بهمنیان، مهستان تا مغازه‌هایی که این روزها نامشان به برندی در عرصه پوشاک همدان زنانه بدل شده در رنگ‌ها و طرح‌های مختلف وجود داشت، به‌گونه‌ای که در گفت‌وگو با یکی از فروشندگان مانتو در پیاده‌راه بوعلی از او سؤال کردم با توجه به اینکه اکثر مدل‌های مانتهوهای ارائه‌شده در مغازه شما جلو باز و با طراحی‌هایی همچون مانتهوهای بارداری هستند آیا مورد پسند مشتریان واقع می‌شوند؟ گفت: باور کنید اجناس با توجه به تقاضای مشتریان تهیه می‌شود به‌طوری‌که طی چند سال اخیر مانتهوهای جلو باز نسبت به دیگر مدل‌ها فروش بیشتری دارد و اکثر مشتریان طالب جنس‌های خنک و مدل‌های بازتر هستند.

از او پرسیدم طراحی مانتهوهای جلو باز توسط چه کسانی انجام می‌شود؟ شاید در نگاه نخست مشتری گمان کند این مانتهوها توسط طراح خارجی تولید شده است اما این مانتهوها در داخل شهر همدان و یا اکثراً دیگر شهرها دوخته می‌شود.

وی افزود: به نظر طراحی مانتهوهای جلو باز با نمونه‌برداری از ماهواره انجام می‌شود و سپس یک نمونه از این مانتهوها در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گیرد بنابراین هر یک از تولیدکنندگان با کپی‌برداری از طرح اولیه آن را تولید و راهی بازار فروش می‌کنند.

این خانم فروشنده که با آرایشی غلیظ خود نیز یکی از همین مانتهوها را بر تن دارد افزود: چیزی که در تجربه چندین ساله فروش مانتو به من ثابت شده این است که متأسفانه اکثر خریداران

به جنس مانتو هیچ دقتی نمی‌کنند و برایشان اهمیتی ندارند.

در ادامه با نگاهی به تنوع مانتهوهای موجود در مغازه از وی پرسیدم چرا تعداد مانتهوهای پوشیده و متعارف شما به این میزان اندک است گفت: هرکسی لباس تفکر خود را بر تن کرده و طبق اندیشه خود رفتار می‌کند، مطمئناً سلیقه هر یک از مشتریان با دیگری بسیار متفاوت است و در این فروشگاه طبق درخواست و سلايق مختلف مشتریان لباس‌ها عرضه می‌شود؛ بنابراین بنا به ذائقه امروز مشتری، اگر ۱۰ مدل مانتوی جلو باز در مغازه ما وجود دارد در کنارش دو مدل لباس دکمه‌دار هم هست و مشتری در انتخاب آزاد است.

یکنواختی و نداشتن رنگ‌های شاد مشکل لباس‌های با حجاب

در فروشگاه دیگری از یکی از خریداران که مانتویی با جنس کرپ بسیار نازک را انتخاب کرده بود سؤال کردم چه چیزی در این مدل شما را به انتخاب آن جذب کرده است؟

این بانوی جوان همدانی گفت: من به رنگ‌های روشن علاقه زیادی دارم، این مانتو رنگ صورتی خاصی دارد و برایم بسیار جالب است. تأمل برانگیزتر اینکه نکته‌ای که این شهروند جوان به آن اشاره کرد همان چیزی است که از نظر طراحان داخلی پنهان مانده، بدین مفهوم بیشتر مدل‌های ماهواره‌ای و باز دارای رنگ‌های روشن و شاد هستند درحالی‌که در تولید اکثر لباس‌های باحجاب از رنگ‌های تیره و سنگین‌تر استفاده می‌شود بنابراین این مهم شاید اگر برای افرادی که طرفدار رنگ‌های شاد هستند مدل‌های متنوع و محجبه ارائه می‌شد می‌توانستیم مسیر حرکت حجاب در جامعه را کمی بیشتر به سمت هدف تغییر دهیم.

تنوع بالای مانتهوهای جلو باز در مقابل تنوع کم لباس‌های پوشیده

از یکی دیگر از خریداران حاضر در مغازه پرسیدم نظر شما در ارتباط با ویژگی مانتهوهای جلو باز چیست؟

یک بانوی همدانی که خود پوشش معمولی داشت گفت: این چندمین بار است که برای خرید یک مانتو با پوششی مناسب مغازه‌های

مانتوفروشی همدان را زیر و رو کردم اما دریغ از یک مانتو متعارف با جنس و رنگی مناسب با سلیقه‌ام و قیمت مناسب، در حالی که در عرضه مانتهوهای جلو باز حق انتخاب و تنوع بیشتر و حتی در استفاده از رنگ نیز در این گونه مانتهوها شاهد تنوع هستیم به‌طوری‌که برای هر سلیقه‌ای می‌توان یک مانتو جلو باز پیدا کرد. وی با ابراز گلایه از نبود مانتهوهایی با طرح و کیفیت و قیمت مناسب اظهار کرد: بیشتر مانتهوهای موجود در بازار جلو باز هستند و دکمه‌دار کمتر دیده می‌شود، مانتهوهای پوشیده‌تر که در فروشگاه‌ها عرضه می‌شوند، زیبایی لازم را نداشته و بیشتر بدون طرح و ساده است. برای دوخت این مانتهوها از پارچه‌های بی‌کیفیت استفاده می‌کنند و تنها با زدن برجسب تولید مزون، مانتو را برای فروش با قیمت‌های کذایی و بالای ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان به بازار می‌آورند.

وی نبود لباس با اندازه مناسب برای افراد لاغر یا درشت‌اندام را دیگر چالش بانوان با پوشش متعارف عنوان کرد و افزود: مانتو متعارف سایز کوچک یا بزرگ در بازار کمتر دیده می‌شود، برای مثال فردی با سایز ۳۶ باید زمان زیادی را در بین لباس‌های بی‌کیفیت و بدون طرح سپری کند تا مانتویی مناسب سایز خود را پیدا کند حال آنکه اغلب مانتهوهای جلو باز حالت تک‌سایز داشته و به‌وفور در دسترس مخاطبان قرار دارد.

وی افزود: شرایط به گونه‌ای است که به جای گشتن میان لباس‌های یکنواخت بی‌کیفیت اکثر لباس‌هایم را به خیاط سفارش می‌دهم و از نظر هزینه گاهی اوقات آنچه هزینه می‌کنم بیشتر از لباس‌های بازار است و البته وقت بسیار بیشتری هم صرف می‌کنم.

دیگر بانوی میان‌سال مشتری مغازه نیز درباره لباس‌های موجود در بازار گفت: برای خرید لباس باید مدت زمان زیادی صرف شود تا مدل مناسب و دلخواه پیدا شود؛ نسبت به سال‌های گذشته بیشتر طرح‌های نامناسب در بازار رواج یافته و انتخاب لباس مناسب را برای افراد با دیدگاه متعارف سخت‌تر کرده و در نهایت ترجیح بر این است که طرح دلخواه خود را به یک خیاط سفارش دهم.

وی در خصوص نداشتن زیبایی مانتهوهای اجتماعی و حتی اداری خاطرنشان کرد: اکثر

مانتهوهای موجود در بازار به‌خصوص با توجه به جنس و نوع دوخت برای افرادی همچون من که رعایت برخی حرائم برایم مهم است مناسب نیست و با اینکه قیمت آن با توان مالی من همخوانی ندارد زیرا اغلب مانتهوهای این‌چنینی در حال حاضر به دلیل کمبود، قیمت‌های بالایی ۶۰۰ هزار تومان دارند و تنها در برخی از مراکز خرید می‌توان آن‌ها را پیدا کرد.

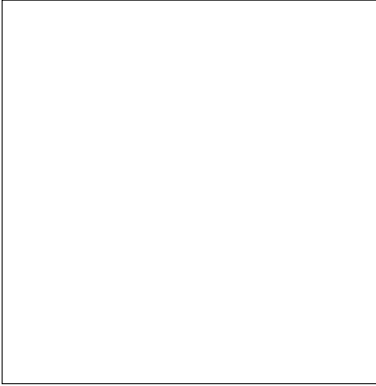
این خانم ادامه داد: متأسفانه مشکل تنها به مسئله کمبود مانتو ختم نمی‌شود بلکه این روزها شلوارهای قد مناسب در بازار به‌تازگی کمتر وجود دارد و در اکثر مغازه‌ها شلوارها با قد های ۸۰ و ۹۰ بیشتر بوده هرچند تنوع مدل‌های شلوار در بازار زیاد است اما در این زمینه نیز در برخی موارد با مشکل مواجه می‌شویم.

دیگر بانوی جوان نیز با بیان اینکه پوشاک موجود در بسیاری از مغازه‌ها مناسب افرادی که تمایل به پوشش ساده و اصطلاحاً سنگین دارند نیست و شلوارهای کوتاه، جای لباس‌های مناسب را گرفته است گفت: این روزها پوشاک مناسب برای سلیقه‌های کلاسیک و اسپرت ساده تنها در برخی مغازه‌های خاص شهر و با قیمت بالاتر یافت می‌شود.

وی افزود، علاوه بر طرح‌های یکنواخت و بدون زیبایی موجود در بازار، کیفیت پارچه‌ها پایین‌تر آمده و قیمت آن‌ها بالاتر رفته است به‌طوری‌که قیمت یک مانتو با طرح و دوخت مناسب، اما با کیفیت پایین یا متوسط نسبت به سال‌های گذشته چند برابر شده و هنگامی‌که به‌دنبال کیفیت بهتر باشیم باید هزینه فوق‌العاده بالاتری پرداخت کنیم.

وی خاطرنشان کرد: سلیقه افراد در پوشش و انتخاب لباس بسیار متفاوت است و باید به همه سلیقه‌ها احترام گذاشته شود، اما بازار مانتوی همدان امروز تنها در دست افرادی است که سلیقه‌ای مطابق با مد جدید دارند و برخی اوقات مجبور به انتخاب این طرح‌ها هستیم درصورتی‌که نه راحتی دارند و نه احساس خوبی به انسان منتقل می‌کنند.

در تکمیل گفته این شهروند همدانی باید گفت تمام عادات‌های پوششی جامعه زنجیروار بهم متصل است مشتری وقتی ببیند مدل‌ها متفاوت شده و بازار پوشاک در جامعه به سمت دیگری رفته است در هر صورت تمکین کرده و تغییر

رویه می‌دهد. برخی افراد از روی اجبار لباس‌های موجود در بازار را می‌خرند؛ به‌عنوان مثال فرزندی که همراه والدین خود برای خرید مراجعه می‌کند از مدی پیروی می‌کند که والدین او با این مد مخالف هستند اما هنگامی که بازار و علاقه فرزند خود را به این مدل‌های نامناسب می‌بینند تا حدودی قانع می‌شوند و برخلاف میل خود خرید می‌کنند.

در گفت‌وگو با مردم مشخص شد بسیاری از افرادی که برای خرید مراجعه می‌کنند می‌گویند قادر به پیدا کردن لباس مناسب برای حضور در اجتماع برای خود نیستند و برای تهیه لباس‌های اداری به تعدادی مغازه انگشت‌شمار مراجعه می‌کنند بنابراین به‌نظر می‌رسد طراحان لباس به جای تقلید از طراحان سایر کشورها باید طرح‌هایی درخور سلیقه و شأن جامعه ایرانی خلق کنند این زمینه جای کار بسیاری دارد و فرهنگ‌سازی در آن تابه‌حال بسیار کم بوده است.

مسئله این است که مانتهوهای جلو بازی که در برخی مواقع کوتاه و در برخی موارد بلند اما بدون آستین هستند حتی بدون در نظر گرفتن دیدگاه مذهبی نیز به‌هیچ‌وجه با سرشت بانوان ایرانی و متانت آن‌ها سازگار نیست البته حجاب کامل از نظر هر شخص بسیار متفاوت است مثل اینکه فردی بگوید حجاب کامل تنها با چادر امکان‌پذیر است و دیگری نیز بگوید با مانتو نیز می‌توان حجاب کامل داشت اما آنچه مسلم است اینکه این روزها آنچه به‌عنوان لباس اجتماعی در مانتوفروشی‌های همدان عرضه می‌شود بیشتر به‌مثابه پرده توری است که به جای پوشش اندام بانوان به‌دنبال جلب توجه است.